

Sygn. akt I ACa 815/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 kwietnia 2017 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący :	SSA Mieczysław Brzdąk
Sędziowie :	SA Ewa Jastrzębska SA Anna Bohdziewicz (spr.)
Protokolant :	Magdalena Bezak

po rozpoznaniu w dniu 5 kwietnia 2017 r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa K. W.

przeciwko Skarbowi Państwa-Prezesowi Sądu Rejonowego w B. i Komornikowi Sądowemu K. M.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 1 czerwca 2016 r., sygn. akt II C 755/13,

- 1) oddala apelację;
- 2) zasądza od powoda na rzecz pozwanego K. M. 500 (pięćset) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego;
- 3) zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej 500 (pięćset) złotych z tytułu kosztów postępowania apelacyjnego;
- 4) przyznaje od Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Katowicach) na rzecz radcy prawnego M. P. 6 642 (sześć tysięcy sześćset czterdzieści dwa) złote, w tym 1 242 (tysiąc dwieście czterdzieści dwa) złote podatku od towarów i usług, z tytułu wynagrodzenia za nieopłaconą pomoc prawną udzieloną powodowi z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Anna Bohdziewicz	SSA Mieczysław Brzdąk	SSA Ewa Jastrzębska
----------------------	-----------------------	---------------------

UZASADNIENIE

Powód K. W. wystąpił z pozwem przeciwko Skarbowi Państwa - Prezesowi Sądu Rejonowego w B. oraz K. M. - komornikowi sądowemu przy Sądzie Rejonowym w B., domagając się zasądzenia solidarnie od pozwanych na swoją rzecz kwoty 500.000 złotych z tytułu odszkodowania za niezgodnie z prawem działanie władzy publicznej. Powód wskazał, że na podstawie szeregu tytułów wykonawczych, wystawionych przez Sąd Rejonowy w B., komornicy sądowi K. M. i M. G. prowadzili przeciwko niemu postępowania egzekucyjne w sposób niezgodny z prawem. Wskazał, że zawyżano egzekwowane od niego roszczenia główne, jak również odsetki i koszty postępowania egzekucyjnego. Podniósł zarzut przedawnienia wszystkich egzekwowanych od niego należności i wniósł o umorzenie toczących się jeszcze postępowań egzekucyjnych, ewentualnie o skierowanie dalszej egzekucji przeciwko jego byłej żonie, a to z uwagi na jej solidarną odpowiedzialność wynikającą z art. 30 k. r. i op. Podniósł, że w sprawach, gdzie powodem była Spółka (...) w B. nie powinno dojść do egzekucji ze względu na brak legitymacji czynnej po stronie powodowej. Wskazał, że w jego ocenie zachodziła także nieważność postępowania w sprawach, gdzie powód nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, podczas gdy jego przeciwnicy procesowi takich pełnomocników posiadali, co miało naruszać zasadę równouprawnienia stron. Podniósł, że wbrew dyspozycji art. 1023 §2 k.p.c. komornik sądowy K. M. nie sporządził planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, a powód nie był o takiej czynności zawiadomiony i nie mógł wnieść zarzutów (art. 1027 §1 k.p.c.). Ponadto zarzucił, że egzekucja ze przysługującego mu świadczenia rentowego prowadzona jest niezgodnie z przepisami art. 139 ust. 1 w zw. z art. 140 ust. 1 pkt 3 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, które stanowią, że w pierwszej kolejności ze świadczenia rentowego powinny być potrącana składka na ubezpieczenie zdrowotne i zaliczka na podatek dochodowy, a dopiero następnie egzekwowana należność, podczas gdy w stosunku do powoda egzekwowane należności potrącane są od kwoty świadczenia brutto.

Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa, działająca imieniem pozwanego Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Rejonowego w B., wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie na jej rzecz kosztów zastępstwa procesowego, kwestionując roszczenie powoda, co do zasady i co do wysokości.

Pozwany K. M. również wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego. W uzasadnieniu wskazał, że egzekucja w stosunku do powoda była prowadzona zgodnie z prawem, a odsetki od egzekwowanych należności obliczano za pomocą używanego powszechnie programu Komornik (...). przy którym nie ma możliwości dokonania manipulacji. Wskazał, że zgodnie z dyspozycją art. 125 §1 k.c. egzekwowane roszczenia, jako stwierdzone prawomocnymi orzeczeniami Sądu przedawniają się w terminie lat 10, a wszczęcie postępowania egzekucyjnego przerwało bieg przedawnienia.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 1 czerwca 2016 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił powództwo i orzekł o kosztach pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu.

Wyrok ten został wydany na tle następująco poczynionych ustaleń faktycznych:

Przeciwko powodowi toczyło się szereg postępowań cywilnych i egzekucyjnych, a egzekucja była skierowana do świadczenia rentowego dłużnika i realizowana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, który dokonywał potrąceń z tego świadczenia.

W okresie od listopada 2010 r. do listopada 2013 r. potrącenia ze świadczenia rentowego K. W. były dokonywane w ten sposób, że potrąceniu z tego tytułu ulegała równowartość 25% kwoty brutto tego świadczenia, a zatem przed potrąceniem składki na ubezpieczenie zdrowotne i zaliczki na podatek dochodowy, powiększonej o deputat węglowy.

Odsetki ustawowe należne na podstawie poszczególnych tytułów wykonawczych od egzekwowanych należności, obliczano za pomocą używanego powszechnie programu Komornik (...), przy którym nie ma możliwości dokonania manipulacji.

Na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 17 kwietnia 2002 r. sygn. akt VII Nc 1835/02 Sądu Rejonowego w B., wydanego w sprawie z powództwa (...) Banku Spółdzielczego w M. przeciwko K. W. i I. W., którym nakazano pozwanym solidarnie zapłatę kwoty 3472 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 29 marca 2002 r. oraz kosztami procesu w kwocie 585 zł, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie **KM 1396/02** dokonał zajęcia świadczeń emerytalno- rentowych w ZUS, należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o zajęciu oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika, uwzględniające należność, w związku ze zmianami wysokości należności potrącanej z jego świadczenia rentowego, o czym dłużnik był zawiadamiany. Komornik w wyjaśnieniach kierowanych do Prezesa Sądu Rejonowego w B. wskazywał na brak możliwości skierowania egzekucji do wynagrodzenia I. W., osiąganego u zagranicznego pracodawcy. Na dzień 27 października 2014 r. egzekwowana należność wynosiła 1381,75 zł.

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 5 lipca 2002 r., wystawionego przez (...) Bank Spółdzielczy w N. przeciwko powodowi i jego żonie, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 5 września 2002 r., sygn. akt I Co 692/02, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie KM 1900/02 dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS, należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o tym fakcie oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika, uwzględniające przedmiotową należność, w związku ze zmianami wysokości należności potrącanej z jego świadczenia rentowego, o czym dłużnik był zawiadamiany. Należność była uwzględniana w planach podziału znajdujących się w aktach sprawy KM 1396/02. Postępowanie w tej sprawie zostało umorzone z mocy prawa.

Na podstawie nakazu zapłaty wydanego w postępowaniu upominawczym w sprawie VII Nc 4528/01 Sądu Rejonowego w B., wydanego przeciwko powodowi Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie **KM 308/03** dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS, należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o tym fakcie oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika uwzględniające przedmiotową należność, w związku ze zmianami wysokości należności potrącanej z jego świadczenia rentowego, o czym dłużnik był zawiadamiany. Postępowanie w tej sprawie zostało umorzone z uwagi na bezskuteczność egzekucji.

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 5 września 2002 roku wystawionego przez (...) Bank (...) SA w K. przeciwko K. W. i I. W. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 30 grudnia 2002 roku, sygn. akt I Co 4879/02 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie **KM 969/03** dokonał zajęcia świadczeń emerytalne rentowych w ZUS należnych K. W., zawiadamiając dłużnika o tym fakcie oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika w związku ze zmianami wysokości należności potrącanej z jego świadczenia rentowego uwzględniające przedmiotową należność, o czym dłużnik był zawiadamiany. Postępowanie w tej sprawie zostało umorzone wobec spłaty należności.

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 30 listopada 2002 roku wystawionego przez (...) Bank SA w G. przeciwko powodowi, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 6 marca 2003 r., sygn. akt I Co 735/03, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie **KM 1514/03** dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS, należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o zajęciu oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika w związku ze zmianami wysokości należności potrącanej z jego świadczenia rentowego uwzględniające przedmiotową należność, o czym dłużnik był zawiadamiany. Postępowanie w tej sprawie jest w toku.

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 26 marca 2002 r. wystawionego przez Bank Spółdzielczy w O. przeciwko powodowi i jego żonie, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 24 lipca 2002 r., sygn. akt I Co 1661/02 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie **KM**

1692/03 dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o zajęciu oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika w związku ze zmianami wysokości należności potrącanej z jego świadczenia rentowego uwzględniające przedmiotową należność, o czym dłużnik był zawiadamiany. Postępowanie w tej sprawie zostało umorzone na wniosek wierzyciela.

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 26 lutego 2003 r. wystawionego przez Bank (...) SA przeciwko powodowi, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 26 maja 2003 r., sygn. akt I Co 1371/02 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie KM 2155/03 dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o zajęciu oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika w związku ze zmianami wysokości należności potrącanej z jego świadczenia rentowego uwzględniające przedmiotową należność, o czym dłużnik był zawiadamiany. Postępowanie w tej sprawie zostało umorzone wobec bezskuteczności egzekucji

Na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 4 listopada 2003 roku wystawionego przez (...) Bank SA w W. przeciwko K. W. zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 18 lutego 2004 roku, sygn. akt I Co 269/04 Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie KM 1020/05 dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS, należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o zajęciu oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika w związku ze zmianami wysokości należności potrącanej z jego świadczenia rentowego uwzględniające przedmiotową należność, o czym dłużnik był zawiadamiany. Postępowanie w tej sprawie zostało umorzone na wniosek wierzyciela.

W sprawie o sygn. akt VII Nc 1327/05 Sądu Rejonowego w B. wydano w dniu 24 marca 2005 r. przeciwko powodowi nakaz zapłaty uwzględniający w całości żądanie Zakładu (...) Sp. z o.o. w B. tj. nakazujący zapłatę kwoty 3637,91 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 19 lutego 2005 r. oraz kwoty 688 zł tytułem kosztów procesu. Nakaz ten uprawomocnił się w dniu 26 kwietnia 2005 r. wobec nieuzupełnienia w terminie braków formalnych sprzeciwu. Wniesiony następnie sprzeciw K. W. Sąd odrzucił postanowieniem z dnia 22 czerwca 2005 r. z uwagi na jego wniesienie po terminu. Powód domagał się wznowienia postępowania w tej sprawie. Zarządzeniem z dnia 15 września 2015 r. przewodniczący w Sądzie Rejonowym w B. zwrócił jego skargę o wznowienie postępowania wobec nieuzupełnienia braków formalnych skargi.

W oparciu o powyższy tytuł wykonawczy w dniu 24 października 2005 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie KM 2387/05 dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS, należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o tym fakcie oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika. Na dzień 30 maja 2014 r. egzekwowana należność wynosiła 5434,76 zł.

Na podstawie prawomocnego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 25 czerwca 2009 r. sygn. akt I Nc 1180/09 Sądu Rejonowego w B. wydanego w sprawie z powództwa Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B. przeciwko K. W. i D. W., którym nakazano pozwanym solidarnie zapłatę kwoty 5269,98 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 10 czerwca 2009 r. oraz kosztami procesu w kwocie 1400,12 zł Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie KM 2280/10 dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS, należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o zajęciu oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Komornik sporządził kilkakrotnie plany podziału sum wyegzekwowanych ze świadczenia rentowego dłużnika. Na dzień 5 stycznia 2015 r. egzekwowana należność wynosiła 8452,02 zł. W sprawie o zapłatę czynszu najmu lokalu z powództwa Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B. o przeciwko K. W. i D. W., sygn. akt I 2 Nc 2576/12 Sądu Rejonowego w B. wydano w dniu 15 stycznia 2013 r. wyrok zasądający na rzecz powoda solidarnie od pozwanych kwotę 9565,93 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 22 maja 2012 r. oraz kwotę 1517 zł z tytułu kosztów procesu. Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 11 kwietnia 2013 r., sygn. IV Ca 205/13 zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo z uwagi na niewykazanie przez stronę powodową

swojej legitymacji czynnej (następstwa prawnego po KWK (...), która zawarła umowę najmu z K. W., bądź wstąpienia w inny sposób w ten stosunek najmu).

Na podstawie nakazu zapłaty wydanego przeciwko powodowi przez Sąd Rejonowy (...) w L., sygn. akt VI Nc-e 1376679/12 z dnia 4 września 2012 r. postępowanie egzekucyjne zostało wszczęte na wniosek wierzyciela przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. M. G. pod sygn. KM 5144/12, o czym dłużnik został zawiadomiony. Następnie przekazano sprawę Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w B. K. M., z uwagi na wcześniejsze wszczęcie przez niego egzekucji względem tego dłużnika. Sprawę zarejestrowano pod sygn. akt KM 4340/13.

W dniu 23 grudnia 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie KM 4340/13 dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o zajęciu oraz o wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Zarządzeniem z dnia 31 grudnia 2013 r. sprawę połączono ze sprawą o sygn. akt **KM 1396/02**.

Postanowieniem z dnia 26 lutego 2014 r. Sąd Rejonowy w B., sygn. akt I I Co 353/14 odrzucił skargę powoda na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w postaci zajęcia jego świadczeń rentowych w sprawie o sygn. akt **KM 4340/13**. Postanowieniem z dnia 1 października 2014 r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił zażalenie dłużnika na powyższe postanowienie (sygn. akt IV Cz 889/14).

Wyrokiem z dnia 17 grudnia 2012 roku Sąd Rejonowy w B. w sprawie o sygn. akt IC 521/12 z powództwa powoda przeciwko (...) SA w K. o zapłatę oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.617 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu, a rozstrzygnięciu o kosztach procesu nadano klauzulę wykonalności. Działając na podstawie tego tytułu wykonawczego, w dniu 23 grudnia 2013 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w sprawie **KM 4345/13** dokonał zajęcia świadczeń emerytalno-rentowych w ZUS należnych powodowi, zawiadamiając dłużnika o zajęciu oraz wszczęciu postępowania egzekucyjnego. Na dzień 10 sierpnia 2015 r. egzekwowana należność wynosiła 3182,48 zł.

Postanowieniem z dnia 30 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w B., sygn. akt I I Co 97/14 oddalił skargę powoda jako dłużnika na czynność Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. K. M. w postaci zajęcia jego świadczeń rentowych z dnia 23 grudnia 2013 r. w sprawie o sygn. akt KM 4345/13.

W sprawie o sygn. akt I C 832/13 Sądu Rejonowego w B. powód domagał się między innymi ustalenia istnienia stosunku najmu pomiędzy nim a Spółką (...) SA w B.. Postanowieniem z dnia 13 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w B. odrzucił pozew z uwagi na powagę rzeczy osądzonej. Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2014 r. Sąd Okręgowy w Katowicach, sygn. akt IV Cz 758/14, oddalił zażalenie powoda na to postanowienie.

W sprawie o sygn. akt I C 577/05 Sądu Rejonowego w B. o zapłatę wyrokiem z dnia 17 listopada 2005 r. zasądzono od K. W. na rzecz Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w B. kwotę 1586,68 zł, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

W sprawie o sygn. akt I C 581/09 Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 9 sierpnia 2010 r. na skutek pozwu Spółki (...) SA w B. orzekł eksmisję powoda i jego syna z zajmowanego przez nich lokalu mieszkalnego. Wyrokiem z dnia 26 maja 2011 r. Sąd Okręgowy w Katowicach zmienił powyższy wyrok w ten sposób, że oddalił powództwo z uwagi na brak legitymacji procesowej czynnej po stronie powodowej, która nie została wykazana w procesie (następstwa prawnego po KWK (...), która była właścicielem zajmowanego przez pozwanych lokalu).

W sprawie o sygn. akt I C 707/10 Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 16 grudnia 2010 r. zasądził od pozwanego K. W. na rzecz Spółki (...) SA w B. kwotę 2219,35 zł tytułem odszkodowania za zajmowanie lokalu powódki bez tytułu prawnego.

W sprawie o sygn. akt I C 628/09 Sąd Rejonowy w B. wyrokiem z dnia 17 września 2009 r. zasądzono od K. W. na rzecz powoda (...) S.A. w G. kwotę 1748,13 zł, której zapłatę rozłożono na 30 rat.

Postanowieniem z dnia 4 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy w B., sygn. akt I C 758/11 odrzucił skargę powoda o wznowienie powyższego postępowania, z uwagi na przekroczenie terminu do jej wniesienia i brak oparcia skargi na ustawowej podstawie. Postanowieniem z dnia 21 czerwca 2012 r., sygn. akt IV Cz 453/12, Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił zażalenie skarżącego na to postanowienie.

Postanowieniem z dnia 12 lipca 2012 r. Prokuratora Prokuratury Rejonowej (...) w K. w sprawie I Ds. 257/12 odmówiono wszczęcia śledztwa w sprawie bliżej niesprecyzowanego niedopełnienia obowiązków przez sędziów Sądu Rejonowego w B., Sądu Okręgowego w Katowicach oraz Sądu Apelacyjnego w Katowicach na szkodę K. W. tj. o czyn z art. 231 §1 k.k. na podstawie art. 305 §1 k.p.k. w zw. z art. 17 §1 pkt 1 k.p.k. wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia czynu zabronionego w tej sprawie. Postanowienie zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Rejonowego Katowice - Zachód w Katowicach z dnia 5 października 2012 roku, sygn. akt III Kp 674/12.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2012 r., zatwierdzonym przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w B. w dniu 28 grudnia 2012 r. w sprawie I Ds. 1230/12 umorzono śledztwo w sprawie mającego miejsce w latach 2002-2012 w B. przekroczenia uprawnień przez komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w B. na szkodę interesu prywatnego K. W. tj. o przestępstwo z art. 231 §1 k.k. na podstawie art. 17 §1 pkt 2 k.p.k. wobec stwierdzenia, że czyn nie zawiera znamion przestępstwa. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Sądu Rejonowego w B. z dnia 28 maja 2013 r., sygn. akt VII Kp 25/13.

Akta spraw Sądu Rejonowego w B. o sygn. akt VII Nc 4528/01, VII Nc 1385/02, VII Nc 1835/02, VII Nc 1854/03 zostały zniszczone zgodnie z przepisami dotyczącymi archiwizowania spraw sądowych.

Sąd pierwszej instancji dokonał ustaleń faktycznych w oparciu o zebrane dowody z dokumentów urzędowych i prywatnych oraz wydruków komputerowych, które ocenił jako wiarygodne, albowiem ich treść i forma nie budziła wątpliwości, co do ich autentyczności. Większość z nich stanowiły orzeczenia i inne dokumenty znajdujące się w aktach spraw sądowych i komorniczych, co dodatkowo przemawiało za ich wiarygodnością. Również strony nie kwestionowały prawdziwości powołanych dowodów z dokumentów.

Sąd Okręgowy wskazał, że powód słuchany w charakterze strony nie potrafił wykazać nieprawidłowości w postępowaniu pozwanego komornika, ani Sądu Rejonowego w B., ani też określić rozmiaru szkody, jaką na skutek tej działalności poniósł. Powód jako podstawę swojego żądania podał „brak zaufania do pozwanego”.

Sąd Okręgowy rozpoznawał żądanie powoda w świetle unormowania zawartego w art. 417 §1 k.c., który stanowi, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa. Wskazano, że przesłankami odpowiedzialności za szkody wyrządzone przez niezgodne z prawem działanie organu władzy publicznej są:

- 1) wykonywanie władzy publicznej,
- 2) niezgodność z prawem działania organu władzy publicznej
- 3) wystąpienie szkody
- 4) wyrządzenie szkody działaniem organu władzy publicznej (związek przyczynowy).

Ciężar udowodnienia powyższych okoliczności spoczywał na powodzie, zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. Od czasu utraty mocy obowiązującej przepisu art. 769 k.p.c. nie ma wątpliwości, że Skarb Państwa odpowiada za szkody wyrządzone przez komornika na podstawie art. 417 §1 k.c.

Sąd Okręgowy wskazał, że komornik sądowy jest organem wykonującym czynności o charakterze władczym w rozumieniu art. 417 §1 k.c., wyposażonym przez państwo w określone władcze kompetencje zarówno wobec osób (art.

761 i 764 k.p.c.), jak i wobec innych instytucji publicznych (art. 761 i 765 k.p.c.). Zarówno art. 758 k.p.c., jak i art. 1 ustawy z 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2006 r. Nr 167, póź. 1191 ze zm., zwanej dalej u.k.s.e.) podkreślają organizacyjne i funkcjonalne powiązanie komornika z władzą sądowniczą, a więc z konstytucyjnie wyodrębnioną postacią władzy publicznej. Komornicy działają przy sądach rejonowych, nie wchodząc jednak w ich strukturę. Nie są też organem władzy sądowniczej (z uwagi na odmienną funkcję, niepolegającą na wymierzaniu sprawiedliwości - art. 175 ust. 1 Konstytucji RP). Komornicy są strukturą wyodrębnioną, wyposażoną we władztwo, o własnych kompetencjach. Komornik jest podległy sądowi (podlega ustawie i orzeczeniom sądu - art. 3 powołanej ustawy).

Podstawę solidarnej odpowiedzialności Skarbu Państwa z komornikiem za powstałą szkodę statuuje przepis art. 23 ust. 3 u.k.s.e.

Kolejną przesłanką odpowiedzialności jest niezgodność z prawem wykonywanej czynności. Sąd pierwszej instancji uznał, iż nie zostało w niniejszej sprawie wykazane, aby czynności pozwanego komornika, podjęte w kwestionowanych przez powoda sprawach, były niezgodne z prawem.

We wszystkich powołanych sprawach pozwany komornik prowadził postępowania w oparciu o przedłożone przez wierzycieli tytuły wykonawcze. Powód był konsekwentnie zawiadamiany przez komornika o podejmowanych czynnościach, w szczególności każdorazowo otrzymywał informację o wszczęciu przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego, zajęciu świadczenia rentowego z ZUS oraz o sporządzanych planach podziału sum uzyskanych z egzekucji skierowanej do tego świadczenia.

Odnosnie do kwestionowanego przez powoda sposobu dokonywania potrąceń egzekwowanych należności ze świadczenia rentowego Sąd pierwszej instancji wskazał, że świadczenia pieniężne wypłacane z ubezpieczeń społecznych podlegają egzekucji w granicach określonych przez art. 138-144 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, póź. 1227 ze zm. zwanej dalej u.e.r.f.u.s.). Ograniczenia te mają zastosowanie przy egzekucji świadczeń objętych art. 833 § 4 k.p.c., który stanowi, że świadczenia pieniężne przewidziane w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym podlegają egzekucji w zakresie określonym w tych przepisach. Wobec tego wskazane przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisu art. 834 k.p.c., na który powoływał się powód, a który stanowi, że dochody wymienione w art. 833 k.p.c. oblicza się po potrąceniu podatków i opłat należnych z mocy ustawy.

Sąd Okręgowy wyjaśnił, że zgodnie z art. 139 ust. 1 pkt 5 u.e.r.f.u.s. ze świadczeń pieniężnych określonych w ustawie - po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i innych należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych - podlegają potrąceniu, z uwzględnieniem art. 141, między innymi sumy egzekwowane na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne. Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt. 3 u.e.r.f.u.s. co do zasady, w egzekucji prowadzonej na podstawie tytułu wykonawczego (lub innego tytułu, o którym mowa w art. 776 k.p.c.) potrąceniu podlega 25% świadczenia. Z kolei przepis art. 140 ust. 7 u.e.r.f.u.s. stanowi, że wysokość części świadczenia podlegającego egzekucjom, o których mowa w ust. 1, ustala się od kwoty świadczenia przed odliczeniem miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd pierwszej instancji wskazał, iż z powyższych przepisów wynika, że operację rachunkową w postaci ustalenia części świadczenia rentowego podlegającego egzekucjom, przeprowadza się w odniesieniu do świadczenia brutto tj. przed odliczeniem miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne. Następnie odlicza się zaliczkę na podatek dochodowy i składkę na ubezpieczenie zdrowotne, po czym potrąca się ustaloną uprzednio (tj. przed odliczeniem zaliczki i składki) część świadczenia podlegającą egzekucji.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od ZUS potrącenia ze świadczenia rentowego powoda były realizowane zgodnie z przedstawionym schematem.

Dodatkowo abstrahując od prawidłowości dokonywanych potrąceń, Sąd Okręgowy wskazał, że przepisy ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nakładają na ZUS obowiązek realizacji ograniczeń w egzekucji tych świadczeń, niezależnie od czynności egzekucyjnych komornika, który dokonuje uprzednio zajęcia tych świadczeń.

We wszystkich kwestionowanych sprawach pozwany komornik dokonywał zajęcia świadczenia rentowego powoda. Czynność zajęcia tego świadczenia powód zaskarżył skargą na czynności komornika jedynie w innych sprawach, niż te których dotyczy rozpoznawana sprawa. Oznacza to, że w sprawach, z których wywodził swoje roszczenie z tytułu ewentualnego niezgodnego z prawem działania komornika, powód nie zaskarżył czynności zajęcia świadczeń rentowych.

Zgodnie z art. 767⁴ §3 k.p.c. w sprawach egzekucyjnych skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie przysługuje. Zaś z art. 424^{lb} k.p.c. wynika, że w wypadku prawomocnych orzeczeń, od których skarga nie przysługuje, można żądać odszkodowania bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi chyba, że strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Wobec powyższego, z uwagi na niezaskarżenie przez powoda czynności zajęcia świadczenia rentowego w kwestionowanych sprawach, ze względu na dyspozycję art. 417¹ §1 k.c. w zw. z art. 424^{lb} k.p.c., nie może on żądać naprawienia szkody ewentualnie wyrządzonej w wyniku zajęcia. Zgodnie z przepisem art. 1023 §2 k.p.c. plan podziału sumy uzyskanej z egzekucji powinien być sporządzony, gdy suma uzyskana przez egzekucję z ruchomości, wynagrodzenia za pracę lub wierzytelności i innych praw majątkowych nie wystarcza na zaspokojenie wszystkich wierzycieli. Taka sytuacja zachodziła w odniesieniu do powoda, który podnosił naruszenie przez pozwanego komornika przywołanego przepisu.

Sąd pierwszej instancji wyjaśnił, że ustalony w sprawie stan faktyczny nie pozwala przyznać powodowi racji. Pozwany komornik sporządzał plany podziału zawsze, gdy zachodziła taka potrzeba, czyli każdorazowo, kiedy otrzymywał z ZUS informację o zmianie wysokości kwoty egzekwowanej ze świadczenia rentowego powoda, wynikającej z procentowej jej zależności (25%) od kwoty przysługującego powodowi świadczenia brutto, którego wysokość ulegała zmianom. Z dokonanych ustaleń wynika, że powód otrzymywał zawiadomienia o sporządzanych planach podziału i wbrew jego twierdzeniom mógł je zaskarżyć zarzutami z art. 1027 §1 k.p.c.

Nie budziło również wątpliwości Sądu Okręgowego, że nie mogło dojść do przedawnienia egzekwowanych należności. Wyjaśniono, iż zgodnie z dyspozycją art. 125 §1 k.c. egzekwowane roszczenia, jako stwierdzone prawomocnymi orzeczeniami Sądu przedawniają się w terminie lat 10, a wszczęcie postępowania egzekucyjnego przerywa bieg przedawnienia zgodnie z art. 123 §1 pkt 1 k.c., zaś termin ten rozpoczyna bieg na nowo dopiero po zakończeniu tego postępowania zgodnie z art. 124 §1 k.c.

W ocenie Sądu pierwszej instancji, nie znalazło również potwierdzenia w materiale dowodowym twierdzenie powoda o zawyżaniu przez pozwanego komornika kwot egzekwowanych od niego odsetek. Odsetki były naliczane i egzekwowane zgodnie z przedłożonymi przez wierzycieli tytułami wykonawczymi, a odsetki były naliczane w sposób standardowy, przy użyciu programu powszechnie używanego przez komorników.

Również za prawidłowy uznano sposób zaliczania przez pozwanego komornika wyegzekwowanych od powoda kwot – w pierwszej kolejności na poczet odsetek, a następnie na poczet należności głównych (art. 451 k.c.).

Podobnie powód nie wykazał jakichkolwiek nieprawidłowości w naliczaniu przez pozwanego komornika kosztów postępowań. W pismach kierowanych do powoda pozwany komornik każdorazowo podawał podstawy prawne naliczonych kosztów postępowania egzekucyjnego. Nadto w ocenie Sądu Okręgowego, powód nie sprecyzował dostatecznie podstawy faktycznej swoich twierdzeń w zakresie zarzutów odnośnie do prawidłowości naliczania odsetek i kosztów postępowania.

W konsekwencji Sąd Okręgowy doszedł do przekonania, że ustalony stan faktyczny sprawy nie dał podstaw do przyjęcia bezprawności działania pozwanego komornika. Nie stwierdzono także istnienia dwóch pozostałych

przesłanek odpowiedzialności, a to zaistnienia po stronie powoda szkody oraz związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym zachowaniem organu a szkodą.

W związku z poczynionymi ustaleniami i rozważeniami Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo.

Odnosząc się na marginesie do szeregu zarzutów powoda dotyczących prawidłowości prowadzenia postępowań w sprawach prawomocnie zakończonych, Sąd Okręgowy wskazał, że komornik nie może odmówić prowadzenia egzekucji na podstawie przedkładanego przez wierzyciela tytułu wykonawczego, np. z uwagi na treść rozstrzygnięcia zapadłego pomiędzy stronami w innej sprawie. Podkreślono, że tytuł wykonawczy może być wzruszony wyłącznie w drodze powództw przeciwegzekucyjnych.

Powód wskazywał, że pozwany komornik prowadził egzekucję na wniosek podmiotów, które (Spółka (...) w B.) w innych postępowaniach zostały uznane za nieposiadające legitymacji procesowej. Wskazano, że okoliczność ta nie mogła powodować odmowy prowadzenia przez komornika postępowania egzekucyjnego, którego wiąże tytuł wykonawczy wydany przez właściwy Sąd, który to Sąd w danej sprawie najwyraźniej uznał stronę powodową za legitymowaną czynnie, skoro wydał wyrok zasądający świadczenie. Fakt nieprzysługiwania danemu podmiotowi legitymacji w jednym postępowaniu nie przesądza o jej braku w innym postępowaniu. W szczególności może dojść do sytuacji, gdy podmiot nie wykaże swojej legitymacji czynnej, co skutkuje oddaleniem powództwa, a co miało miejsce w kilku przypadkach w ustalonym stanie faktycznym.

Wreszcie przepis art. 199 k.p.c., na który powoływał się powód, statuuje katalog sytuacji, w których pozew ulega odrzuceniu, a zatem nie dochodzi w ogóle do merytorycznego badania sprawy, w przeciwieństwie do oddalenia powództwa, które następuje w wyroku i jest poprzedzone merytoryczną oceną zasadności żądania pozwu.

W sprawie powód działający z profesjonalnym pełnomocnikiem nie skonkretyzował zarzutów określających działanie bądź zaniechanie Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Rejonowego w B.. Przeprowadzone postępowanie wykazało, iż powód korzystał ze skargi na czynności komornika, które zostawały w określonym trybie i terminie rozpoznane.

Wyrok został uzupełniony przez orzeczenia o kosztach procesu, którymi nie obciążono powoda w oparciu o art. 102 k.p.c. Zdaniem Sądu pierwszej instancji w sprawie wystąpił szczególny wypadek, uzasadniający nieobciążenie powoda kosztami procesu, a to z uwagi na jego trudną sytuację majątkową.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł powód, zaskarżając go w części oddalającej powództwo. W apelacji sformułowano następujące zarzuty:

I. naruszenia przepisów postępowania, a to:

1) art., 233 § 1 k.p.c. przez nieprawidłową ocenę dowodów zgromadzonych w sprawie, a co za tym idzie z przekroczeniem zasady swobodnej ich oceny oraz dokonanie przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych oraz domniemań faktycznych niemających odzwierciedlenia w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, czego konsekwencją jest błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający istotny wpływ na wynik sprawy w szczególności wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających tj.:

a) przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że w sprawie nie zostało wykazane, aby czynności pozwanego komornika sądowego podjęte w kwestionowanych przez powoda sprawach były niezgodne z prawem, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego (w szczególności z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy – akt komorniczych, odezw ZUS oraz z zeznań powoda) nie można było wniosków takich wyprowadzić, a dla dokonania stosowanej oceny wymagana jest wiedza specjalna, a zatem przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego, o co powód wnosił;

b) przyjęcie przez Sąd pierwszej instancji, że zeznania świadka J. W. były spójne i korespondowały z treścią zgromadzonych w sprawie dokumentów z akt komorniczych oraz że treść jej zeznań w sposób wystarczający pozwala na stwierdzenie, że pozwany komornik sądowy w sposób prawidłowy dokonywał wyliczenia odsetek od

egzekwowanych kwot, podczas gdy zgromadzone w sprawie dokumenty w żaden sposób nie pozwalają na wyciągnięcie takich wniosków, w szczególności nie sposób wykluczyć błędu programu bądź jego manipulacji,

2) art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i § 2 k.p.c. przez niedopuszczenie zgłoszonego prawidłowo dowodu z opinii biegłego na okoliczność stwierdzenia prawidłowości wyliczenia odsetek od zobowiązań powoda, podczas gdy dowód ten dotyczy okoliczności mających dla sprawy istotne znaczenie, a sporne okoliczności nie zostały dostatecznie wyjaśnione;

II. naruszenie prawa materialnego, a to przepisu art. 139 ust. 1 pkt. 5 zw. z art. 140 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych przez jego błędną wykładnię, polegającą na przyjęciu, że operację rachunkową w postaci ustalenia części świadczenia rentowego podlegającego egzekucjom przeprowadza się w odniesieniu do świadczenia brutto tj. przed odliczeniem miesięcznej zaliczki na podatek dochodowy i składkę na ubezpieczenie zdrowotne, po czym potrąca się ustaloną uprzednio część świadczenia podlegającą egzekucji, podczas gdy zgodnie z powołanymi przepisami przed dokonaniem jakiegokolwiek potrącenia od świadczenia należy odliczyć składkę na ubezpieczenie zdrowotne oraz zaliczki i inne należności z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych.

W związku z postawionymi zarzutami, apelujący wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego sądowego na okoliczność prawidłowości naliczenia przez pozwanego komornika odsetek z tytułu należności głównej, domagał się zmiany zaskarżonego wyroku przez zasądzenie solidarnie od pozwanych na jego rzecz odszkodowania w wysokości 500.000 złotych za niezgodne z prawem działanie władzy publicznej ewentualnie domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji, a nadto zasądzenia kosztów postępowania za obie instytucje.

Pozwani wnieśli o oddalenie apelacji i zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelujący sformułował zarówno zarzuty naruszenia prawa procesowego, jak również materialnego. W pierwszej kolejności należy się odnieść do zarzutów naruszenia prawa procesowego, ponieważ ewentualne uchybienia w tym zakresie mogą rzutować na prawidłowość ustaleń stanowiących podstawę orzekania o żądaniu powoda. Jednocześnie nie można tracić jednak z pola widzenia podstawy prawnej dochodzonego roszczenia, która określa, jakie okoliczności faktyczne są istotne dla sprawy i winny być wykazane przez powoda. W rozpoznawanej sprawie powód domaga się odszkodowania w związku z nieprawidłowo prowadzoną – w jego ocenie – egzekucją przez pozwanego komornika oraz brakiem właściwego nadzoru Sądu Rejonowego w B. nad tymi czynnościami. Z tego tytułu powód domagał się zasądzenia na swoją rzecz odszkodowania w wysokości 500.000 złotych. Wobec tego powód powinien wykazać nieprawidłowości w działaniu komornika oraz wynikłą stąd szkodę, co dawałoby podstawy do rozważania odpowiedzialności pozwanych i ewentualnego jej zakresu. Powód wskazał sprawy, w których postępowanie egzekucyjne było bądź nadal jest prowadzone przez pozwanego komornika. Przebieg postępowania w tych sprawach wynika z akt spraw komorniczych i na ich podstawie Sąd pierwszej instancji poczynił szczegółowe ustalenia, które nie zostały zakwestionowane przez strony. Podkreślenia wymaga, iż w tych sprawach powód nie składał skarg na czynności komornika. Powód upatrywał nieprawidłowości w prowadzeniu postępowania egzekucyjnego w oparciu o niektóre tytuły wykonawcze, wadliwym ustaleniu części świadczenia rentowego podlegającej zajęciu oraz obliczaniu odsetek, zaliczaniu wyegzekwowanych należności na odsetki. Kwestionował także plany podziału sum uzyskanych z egzekucji. Jednocześnie powód w istocie nie skonkretyzował zarzutów w stosunku do pozwanego Sądu Rejonowego w B.. Nie wskazał także podstawy ustalenia wysokości żadanego odszkodowania przyznając, iż w tej kwestii kierował się własnym odczuciem.

Za chybiony należy uznać zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. odnoszący się do oceny dowodów przeprowadzonych w sprawie. Przede wszystkim, jak już wskazano wyżej, stan faktyczny odnośnie do przebiegu postępowań egzekucyjnych i czynności podejmowanych w ich toku – nie był kwestionowany. Natomiast nie można skutecznie sformułować zarzutu uchybienia przywołanemu przepisowi uzasadniając go zaniechaniem przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego, której celem miało być wykazanie – według powoda – nieprawidłowości w działaniu komornika. W apelacji wskazano, iż dla wykazania nieprawidłowości w czynnościach komornika konieczna była wiedza specjalna.

W istocie powód przez przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego zmierzał do dokonania kontroli wyliczeń strictly matematycznych (wyliczenie procentów od określonych liczb i pomnożenie przez okres zwłoki). Podkreślenia jednak wymaga, że rolą biegłego wydającego opinię nie jest czynienie ustaleń faktycznych, a nadto kontrola prawidłowości tego rodzaju wyliczeń matematycznych nie wymaga odwoływania się do wiedzy specjalnej. Powód, poza swoim odczuciem i odwołaniem do deklarowanego braku zaufania do pozwanego komornika, nie przedstawił wyliczeń mających potwierdzać jego tezę o wadliwości wyliczeń przez zawyżanie wysokości należnych odsetek. Pozwany komornik wyjaśnił, iż wysokość należności odsetkowych jest ustalana przy wykorzystaniu programu komputerowego, stworzonego specjalnie na potrzeby obsługi kancelarii komorniczych i powszechnie przez te kancelarie wykorzystywanego. Korzystanie z programu komputerowego co do zasady powinno prowadzić do wyeliminowania ewentualnych omyłek matematycznych przy dokonywanych obliczeniach. Jak już podnoszono wyżej, kwestionowanie prawidłowości tych wyliczeń powód opierał na własnym przekonaniu, a nie własnych wyliczeniach, których wynik potwierdzałby stawiany zarzut.

W dalszej kolejności apelujący zmierzał do podważenia oceny dowodu z zeznań świadka J. W., będącej pracownikiem kancelarii komorniczej. Świadek opisała, w jaki sposób podejmowane są poszczególne czynności faktyczne w sprawie od momentu wpływu wniosku wierzyciela o wszczęcie egzekucji. Potwierdziła, iż do ustalania wysokości należności odsetkowych wykorzystywany jest program komputerowy. Skuteczność stawianego zarzutu wadliwej oceny zeznań tego świadka wymagała wskazania jakim regułem logicznego rozumowania, czy doświadczenia życiowego uchybił Sąd pierwszej instancji. Powód w sposób dowolny podważa zeznania świadka wskazując na możliwość błędu programu względnie celowej manipulacji. Twierdzenia te pozostają jednak całkowicie gołosłowne. Z tej przyczyny apelacja w tym zakresie musi być uznana jedynie za polemikę a prawidłowymi ustaleniami Sądu Okręgowego.

Podobnie niezasadny jest zarzut naruszenia art. 227 k.p.c. w zw. z art. 217 § 1 i § 2 k.p.c., który ponownie odnosi się do nieprzeprowadzenia przez Sąd dowodu z opinii biegłego w celu dokonania kontroli prawidłowości przeprowadzonych operacji matematycznych. W tym zakresie pozostają aktualne uwagi poczynione wyżej, co czyni zbędnym ich powtarzanie. Z powołanych już wcześniej przyczyn Sąd odwoławczy także nie znalazł uzasadnionych podstaw do uzupełnienia postępowania dowodowego na obecnym etapie postępowania.

Nieprawidłowe jest formułowanie zarzutów naruszenia prawa procesowego, gdy w istocie zmierza się do podważenia ocen prawnych Sądu pierwszej instancji. W tym wypadku apelujący podważa ocenę Sądu Okręgowego, że materiał dowodowy nie dostarczył podstaw do uznania, że działania komornika były niezgodne z prawem. Kwestia takich ocen należy jednak do sfery stosowania prawa materialnego, a nie procesowego.

Podkreślenia wymaga, iż powód nie może podstaw swojego żądania konstruować w ten sposób, że oczekuje dokonania przez Sąd kontroli prawidłowości czynności podejmowanych w postępowaniu egzekucyjnym i w ten sposób poszukiwać podstaw swojego żądania. Rolą Sądu nie jest wyręczenie strony w poszukiwaniu podstaw faktycznych sformułowanych przez nią w sposób ogólnikowy żądań. Powód nie skorzystał w toku prowadzonych przeciwko niemu postępowań egzekucyjnych (objętych żądaniem pozwu) z przysługujących mu środków kontroli poszczególnych czynności komornika. Tymczasem korzystając ze skargi na czynność komornika powód mógł na bieżąco kontrolować prawidłowość czynności, w tym między innymi zajęcia, podział sumy uzyskanej z egzekucji, ustalanie wysokości kosztów. Powód nie składał jednak skarg, a obecnie oczekuje kontroli całego toku postępowania w tych sprawach, pozostając w subiektywnym przekonaniu, iż czynności nie było podejmowane w sposób zgodny z prawem i na tej podstawie domaga się odszkodowania. O woluntarystycznym skonstruowaniu wysokości dochodzonej kwoty świadczy fakt, iż żądane odszkodowanie w bardzo znaczący sposób przewyższa sumę należności wyegzekwowanych przez komornika od powoda. Przeciwko powodowi jako dłużnikowi toczy się wiele postępowań egzekucyjnych, co stanowi jednak wynik działań względnie zaniechań samego powoda. Z kolei rolą komornika jest egzekwowanie tytułów wykonawczych wydanych przeciwko dłużnikowi, jednakże w żadnym razie nie przysługuje mu uprawnienie do kontrolowania prawidłowości tytułów, jakimi legitymują się wierzyciele wnoszący o wszczęcie postępowania egzekucyjnego. Zgodnie bowiem z art. 804 k.p.c. organ egzekucyjny nie jest uprawniony do badania zasadności i

wymagalności obowiązku objętego tytułem wykonawczym. Z tego względu zarzuty odnoszące się do prawidłowości poszczególnych tytułów nie mogą odnieść żadnego skutku w stosunku do pozwanego komornika.

Wobec powyższego zarzuty naruszenia prawa procesowego należało uznać za chybione. Stan faktyczny w rozpoznawanej sprawie został ustalony w sposób prawidłowy, w oparciu o trafnie oceniony materiał dowodowy, przy czym w większości nie był kwestionowany. Dlatego też Sąd odwoławczy podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji i przyjmuje je za własne, co czyni zbędnym ich powielanie.

Nietrafne są także zarzuty naruszenia prawa materialnego.

Sąd pierwszej instancji w sposób szczegółowy wyjaśnił podstawę prawną wydanego rozstrzygnięcia. Przepisy prawa materialnego zostały zastosowane właściwie, a ich wykładnia nie nasuwa zastrzeżeń. Pomimo obszernej i przekonującej argumentacji Sądu pierwszej instancji, powód nadal kwestionuje prawidłowość ustalania wysokości części jego świadczenia emerytalno-rentowego, jaka podlega zajęciu. Wbrew przekonaniom skarżącego, wykładnia przepisu art. 139 ust. 1 zw. z art. 140 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dokonana przez Sąd Okręgowy jest prawidłowa. Przywołane przepisy wskazują w jaki sposób ustala się wysokość części świadczenia podlegającego zajęciu, przy czym 25% tego świadczenia oblicza się od wysokości świadczenia w wymiarze brutto (tj. przed odliczeniem składki na ubezpieczenie zdrowotne i zaliczki na podatek dochodowy), a następnie tak obliczoną należność odlicza się od świadczenia w wymiarze netto (tj. po odliczeniu składki na ubezpieczenie zdrowotne i zaliczki na podatek dochodowy). Niezasadnie skarżący powołuje się na art. 834 k.p.c., bowiem uregulowania ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowią *lex specialis* do unormowań kodeksowych.

Słusznie Sąd Okręgowy stanął na stanowisku, że w sprawie nie zostały wykazane przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanych, co czyniło żądanie powoda niezasadnym i skutkowało oddaleniem powództwa.

Wyrok wydany w sprawie stanowi wynik prawidłowych ustaleń i trafnej oceny prawnej, a zatem nie ma podstaw do jego podważenia i w konsekwencji apelacja powoda, jako niezasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego postanowiono w oparciu o art. 102 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. Na rzecz pozwanych zasądzono część kosztów w wysokości po 500 złotych na rzecz każdego z nich. Sąd odwoławczy miał na uwadze trudną sytuację materialną powoda. Jednocześnie nie dopatrywał się jednak wystarczających podstaw do nieobciążania powoda w zakresie całych kosztów przeciwników procesowych. Powód, pomimo wyczerpującej argumentacji Sądu pierwszej instancji, zdecydował się na poddanie orzeczenia kontroli instancyjnej, do czego był uprawniony, tym niemniej powinien liczyć się z ewentualnymi kosztami, jakie wywołał ten etap postępowania.

SSA Anna Bohdziewicz SSA Mieczysław Brzdąk SSA Ewa Jastrzębska